

at bruge dem til. Om Husmandsforeningerne ville lade sig bruge af de Herrer, naar de se, hvor det bærer hen, hvad den egentlige Hensigt er, skal vise sig.

Det ærede Medlem for Ringsted kom i Forbindelse med Omtale af Husmandsforeningerne ind paa Valgretsspørgsmaalet og sagde, at man har set, at Underklassen paa Landet bliver forraadt af den danske Gaardmand. Altsaa Husmanden bliver forraadt af Gaardmanden, det skal med andre Ord sige: Husmændene ere bleve forraadte af Venstrereformpartiet. Den Ejendommelighed, at det ærede Medlem for Kalundborg talte netop om Vilkaaret for dansk Politik, „naar Venstre kom til Roret“, foranlediger, at jeg kalder en anden Erindring frem, Genstanden er ikke er saa gammel som den tidligere anførte. I 1895 erklærede det ærede Medlem for Kalundborg under Valgkampagnen overfor Spørgsmaalet om hans Stilling til den kommunale Valgret, at denne var jo god nok, som den var, i alt Fald maatte han vide, hvad man mente med Talen om den ny Ordning. Og nu staar det ærede Medlems Ordfører og siger, at Gaardmændene, Venstrereformpartiet har forraadt Husmændene paa Landet. Hvordan kan man dog sige noget saadant? Man skulde tro, at en saadan Udtalelse kom fra Mænd, der ikke vide, hvad de sige.

Hvad vilde der ske efter det Tilbud, der blev gjort fra Venstrereformpartiets Side, naar vi se paa Gaardmænd og Husmænd? Der vilde ske det, ene alene det og intet andet, at Gaardmænd og Husmænd stode Side om Side, den ene ikke med den mindste Rettighed mere end den anden. Man kan tale saa stærkt, man vil, saa højt, man vil, om, at der bliver forbeholdt privilegeret Valgret fremdeles for en Del af dem, der befinde sig i Toppen, men den Kendsgerning, at Gaardmænd og Husmænd under den Valgordning, der vilde blive Følgen af Tilbudet, staa fuldstændig Side om Side i kommunale Anliggender, kunne de Herrer ikke rokke. Men hvordan kan det saa siges, at Gaardmændene have forraadt Husmændene, naar de tage ganske den samme Stilling, som de fastslaa for Husmændene? Jeg gentager: Udtalelser af den Art vidne om eller give Anledning til at tro, at den, der fremsætter dem, ikke ved det fjerneste af, hvad han siger i det Øjeblik, han taler. Men det er interessant at lægge Mærke til, at det er det ærede Medlem for Kalundborgs Ordfører, der fremsætter denne mærkelige dristige Tale — Ordføreren for det ærede Medlem, som for nogle Aar siden krævede

Besked om, hvad der mentes med Talen om Udvidelsen af den kommunale Valgret, medens han selv ansaa den for god nok, som den var.

Det ligger nær i denne Forbindelse ogsaa at minde om en Udtalelse ligeledes af det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), der fremkom med Henblik paa Lønningslovene, som vi jo i øvrigt ikke have til Behandling i dette Øjeblik. Jeg udtalte om Lønningslovene, at jeg anerkendte, at Regeringen her havde truffet en helstøbt Forholdsregel. Dermed er jo ikke sagt noget om Lønningslovenes Enkeltheder, om Detaillerne, om man er gaaet for højt op med Tillæg og andet deslige, det er forbeholdt en anden Tid og i første Linie en snævrere Kreds at drøfte disse Enkeltheder. Det ærede Medlem for Ringsted var inde paa Spørgsmaalet om Lønningslovene og sagde de ret mærkelige Ord: „Den Kraft, som har bevirket, at disse Lovforslag ligge her paa Tingets Bord, den vil fremdeles kunne virke, ganske uafhængig af, om der bliver sluttet politisk Forlig, og uafhængig af, om dette og det andet Ting gaa til at bevilge ny Skatter“ o. s. fr. Det er mørk Tale, det ærede Medlem der fører, men man gætter jo, hvad han mener. Han mener dermed, at Statens Tjenestemænd kunne tvinge Regering og Rigsdag til at gøre, hvad det behager Tjenestemændene at forlange. Jeg gætter eller føler mig overbevist om, at det er det, det ærede Medlem sigter til ved denne dunkle Tale, og jeg gør det med saa meget større Sikkerhed, som jeg mindes en Udtalelse af det ærede Medlem — ikke Ordlyden, men Tankegangen deri — for et Aar eller to siden, da der ogsaa var Tale om Statstjeneres Lønforhold og Vilkaar, og hvor han henviste til Tilstandene i Rusland og sagde saadan noget som, at det ville vore Statstjenere agte paa og deraf lære, hvordan de skulle finde Midler til at forbedre deres Vilkaar herhjemme. Nu siger det ærede Medlem i Fortsættelse af den Tankerække, som man ikke skulde tro, at en dansk Folketingsmand kunde gøre sig til Tolk for, at det er Statstjenestemændene, der have lagt Forslagene paa Bordet, og det er dem, der kunne føre dem igennem. Jeg henstiller til det ærede Medlem, om han ikke vil finde Anledning til at overveje, om den Slags Udtalelser virkelig sømmer sig for en dansk Folke-repræsentant.

Endnu skal jeg gøre en Bemærkning om Udenrigsministerens paa Regeringens Vegne fremsatte Udtalelse vedrørende vor